

TABOR* izhaja vsak dan, razven nedelje in praznikov, ob 18. uri s 40. umom naslednjega dne ter ob 18. uri s 40. umom naslednjega dne ter ob 18. uri s 40. umom naslednjega dne...

Naročniki: se pri upravi "TABOR", MARIBOR, Jurčičeva ulica 10, 4.

UPREDNOSTI se nahaja v Mariboru, Jurčičeva ul. št. 4, 1. nadstropje. Telefon intern. št. 294. UPRAVA se nahaja v Jurčičevi ulici št. 4, pritličje, dno. Telefon št. 24. ŠHS poštnoštevilni znak št. 11.281.

Na naročila brez denarja se ne odziva. — Kolopis se ne vrne.

TABOR

Leto: II.

Maribor, četrtek 14. julija 1921.

Številka: 156.

Iz zunanje politike.

Maribor, 13. julija.

Ze dolgo se govori o veliki zavezniški konferenci, ki bi se imela vršiti v Boulogne sur Mer. Kakor javlja Reutersjev urad, se bo vršila ta konferenca v drugi polovici julija. Njen prvotni program se je zelo razširil. Dočim je bila pred par tedni glavna točka rešitev gornješleziskega spora, se je nanašala v zadnjem času cela vrsta perečih vprašanj, ki se tičejo mednarodnega političnega življenja. Posebno pozornost evropskih državnikov vzbujajo bližnji vzhod, kjer se vrši restavracija turške države, ki se še vedno ni odpovedala pravic do obstoja ne le na azijskih, temveč celo na evropskih tleh. S tem in mnogimi drugimi vprašanji se bo morala početi konferenca najvišjih evropskih držav. Dočim se v notranjosti polagoma likvidira svetovna vojna, se dvigajo na zunanji njeni plameni. Začetkom maja je bil akuten spor z Nemčijo, v prvi polovici junija so dosegli dogodki v Gornji Sleziji višek, sedaj se nahaja orijentsko vprašanje v najkritičnejšem stadiju. Ne smemo prezreti velikanske važnosti, ki jo ima za razvoj Anglije rešitev irskega vprašanja, uvažimo dalje dve značilni stopnji v sodobnem socialnem gibanju: kongres III. internacionale v Moskvi, ki razpravlja o razrušenju sedanjih političnih formacij v Evropi z namenom, da delavski razred doseže diktaturo in zblizanje socialističnih strank v Nemčiji, ki kaže zdravo težnjo, vzporediti Nemčijo za njene bodoče naloge. Vse polno novih problemov se dviga iz starih vprašanj in diferenciranih razmerij med narodi in državami. Če pogledamo na evropski zemljevid, vidimo, da se dve veliki državi: Nemčija in Rusija ne udeležujeta direktno mirovnega dela. Poznavalec političnih zakonov bo do takoj stopile pred oči posledice, ki jih ima v življenju evropskih držav to porušenje političnega ravnotežja. Veliko antano skuša kopirati mala antanta, ki je bila izprva zamišljena kot začasna zveza nasledstvenih držav proti restavraciji habsburške monarhije, ki se pa v zadnjem času razvija v važno politično silo, čije nameni ni več gola vzajemnost v eventuelnem sporu s skupnim sovražnikom, ampak zveza srednjeevropskih držav kot jez med vzhodom in zapadom ter nositeljica suverenosti v vseh polit. vprašanjih, ki zadevajo ta del Evrope. Naumannova Srednja Evropa dobiva pod slovanskim vodstvom in v modificirani obliki svoj raison d'être. Razorožitev Madžarske bo velik korak k njeni notranji demokratizaciji in to je zlasti za sosedne države nemalega pomena. Avstrijsko gibanje za priključitev Nemčiji je začasno odloženo z dnevnega reda, zato pa bo moralna omenjena zavezniška konferenca pretresti vprašanje avstrijske obnove, zlasti finančnega kredita. V splošnem izgleda, da bodo politično konstelacijo v Evropi določevale tri sile: antanta, mala antanta in nova zveza, ki se še bo ustvarila in v kateri bo nujno zavzemala odločilno mesto demokratizirana in gospodarsko razvita Nemčija.

Do zadnjega časa je bila Francija ona država, ki je s svojim radikalizmom in političnim espiritom obvladala antanto. Gornješlezijski spor je pokazal, da se je Anglija vzbudila iz hipnoze znožovalca in da se v njeno politiko polagoma vrača stari britanski business. To čutimo osobito v njeni ruski politiki, ki išče rajši dobičkanosnih trgovinskih stikov, kakor da kljuje v trdo skorjo sovjetskega režima s pomočjo

Iz seje ministrskega sveta.

LDU Beograd, 12. julija. Včerajšnje seje ministrskega sveta so se udeležili vsi ministri razen Nikole Pašića in Joce Jovanovića, ki sta bolna ter dr. Kumandija in dr. Kukovec, ki se mudita na potovanju. Na seji se je radi odsotnosti ministrskega predsednika razpravljalo o tekočih poslih. Na seji so bili določeni za kraljeve namestnike v Ljubljani g. Ivan Hribar, v Zagrebu Juraž Demetrovič, v Sarajevu pa Gjurgjevič. Ravnotako je potrjena izvolitev ljubljanskega župana g. Antona

Trgovinska pogajanja z Italijo.

LDU Beograd, 12. julija. Danes se je tukaj vršila plenarna seja naše in italijanske delegacije za trgovinsko pogodbo. Na seji se je govorilo o besedilu pogodbe, toda o členih, ki govorijo o ribolovu in brodarstvu ni bilo govora. Razprava se jutri nadaljuje. Snoči je priredil predsednik italijanske delegacije Luceoli v hotelu Bristol intimno večerjo, katere so se poleg osmih čla-

Peska. Od ostalih vprašanj, ki so se obravnavala na seji, sta najvažnejša ne-ki ukaz vojaškega značaja in ukaz o napredovanju v finančnem ministru.

LDU Beograd, 12. julija. Na včerajšnji seji ministrskega sveta je bil podpisan obširen ukaz o napredovanju aktivnih in rezervnih častnikov. Posebne važnosti je, da so s tem ukazom popravljeni čini častnikov, ki so bili ujeti in so tedaj zaostali v napredovanju.

nov italijanske delegacije udeležili tudi dr. Momčilo Ninčić, dr. Ante Trumbić, Kukić in dr. Moskovljević. Z današnjim ekspresnim vlakom odide iz Beograda po nove instrukcije petorica italijanskih delegatov (strokovnjaki za ribolov). Potemtakem ostanejo v Beogradu samo Luceoli in še dva člana italijanske delegacije ter tajniki.

Plenarna seja osrednje uprave JNU.

LDU Beograd, 12. julija. Dne 10., 11. in 12. t. m. je bila plenarna seja osrednje uprave jugoslovenskega novinarskega združenja, ki so se je udeležili tudi hrvatski in slovenski člani. Na seji se je sklenilo, da se vrši prva redna skupščina novinarskega združenja dne 27., 28. in 29. avgusta t. l. v Splitu, kamor je združenje pozvala tamošnja občinska uprava. V Splitu se bo poleg skupščine združenja vršila tudi ustanovna skupščina sindikalne novinarske organizacije, ki bo predložila tudi načrt kolektivne pogodbe. Najvažnejša točka dnevnega reda prihodnje skupščine bo statut penzijskega in bolniškega fonda, čigar izdelava je

poverjena zagrebški sekciji. Glede železniških novinarskih kart vztraja združenje na stališču sarajevskega kongresa, da se morajo karte glasiti na ime rednega člana novinarskega združenja in bo združenje v tem smislu napravilo vse potrebne korake. Na seji se je obravnaval tudi incident, ki je nastal v ustavotvorni skupščini med predsednikom skupščine dr. Ribarjem in časnikarjem Milanom Kumadinicem. Sklenilo se je, pošlji dr. Ribarju pismo in objasniti stališče, da nihče nima pravice vplivati na delovanje novinarjev. Ob tej priliki se bo zahtevalo, naj dr. Ribar prekliče prepoved, izdano za Kumadinica.

Briand o Nemčiji.

DKU Paris, 11. julija. Pri razmotrivanju o vojnih dolgovih je izjavil ministrski predsednik, da se Nemčija dela, kot da bi bila sodnica. Francoska vlada pa se je prepričala, da je bila prisotnost francoske komisije v Leipzigu brezpomembna in da je prisostvovala justični komediji. Z ozirom na celokupno zunanjo politiko je izjavil, da se hoče vojni ekspediciji izogniti. Če pa bo v kljub temu pangermanizem zrušil sedanji Wirthov kabinet, vodil Nemčijo k protifrancoski politiki, razpolaga Francija z vsem potrebnim.

Francija ne bo kazala nobene slabosti. Kontrolne komisije v Nemčiji so dobile popolno zadoščenje. Sankcije so se vpo- trebile: 1. radi obotavljanja Nemčije pri plačilu reparacij; 2. radi kazni krivcev in 3. radi razorožitve Nemčije.

DKU Berlin, 12. julija. Državnemu kanclerju se je posrečilo s posredovanjem tvrdke Mendelsohn & Co najeti v Amsterdamu posojilo 150 milijonov zlatih mark in so še nadaljnja pogajanja o sličnih kreditih v teku. Vlada bo vse potrebno ukrenila, da bo lahko plačala 31. avgusta plačljive reparacije.

Zamenjava prejšnjih znamk.

LDU Beograd, 12. julija. Ministrstvo za pošto in brzojav je odločilo, da bo zamenjalo prejšnje znamke za nove znamke američanskega izvora. Rok za zamenjavo je določen od 16. julija do vključno 15. avgusta t. l. Zamenjale se bodo samo one znamke, ki so imele frankovno vrednost še preden so bile pripuščene v promet nove znamke američanske emisije, to so srbske znamke s podobami kralja Petra in prestolonaslednika Aleksandra ter znamke ljubljanske emisije.

V Gornji Sleziji še ni miru.

DKU Bytom, 12. julija. V Grabowki pri Lubomlu so Poljaki napadli nemške delavce in jih obstreljevali na razdaljo 20 korakov s strojnimi puškami, pri čemer so ubili 5 Nemcev in enega težko ranili. Na progi med Katowicami in Rybnikom so banditi napadli in oropali tovorni vlak.

Kratke brzojavke.

DKU London, 11. julija. Odprava min v Severnem morju je dovršena in je smatrati, da je Severno morje očiščeno.

DKU Dunaj, 12. julija. Preiskava je dognala, da je bil vzrok eksplozije in požara v barakah pri Dunajskem Novem mestu požar, ki ga je najbrž povzročil kak vlomilec.

DKU Paris, 12. julija. Senat je v današnji seji sprejel trianonsko mirovno pogodbo in zapisnik glede manjšin.

DKU Atene, 12. julija. Brzojavi iz Smyrne poročajo, da so grške čete pričele ofenzivo in so na štirih mestih prodrele fronto.

DKU Gradec, 13. julija. Deželni glavar dr. Rintelen je izdal naredbo, s katero so ukinjene vse omejitve v potnem prometu na Stajerskem. V veljavi ostanejo samo še predpisi glede potnih listov za potovanje v oziroma iz inozemstva.

raznih Wranglov. Na vzhodu izgleda, da je angleški interes edini merodajen. Se pred enim letom je bilo videti, da se razhajajo interesi Anglije in Francije v vprašanju Carigrada in dardanelske ožine; danes Francija sledi Angliji in »Temps« se enako odločno kakor »Daily Express« zavzema za sporazum z angorsko Turčijo, nezakonskim otrokom anfantne politike na vzhodu. Grčija je ostala popolnoma zapuščena in doživlja tragiko male države, ki je morala iti za močnejše v žerjavico po kostan, ter si je pri tem hudo opekla prste. — Grška vojska je v Mali Aziji popolnoma poražena. Kralj Konstantin je skušal zaplesti Anglijo v direktan spor z Angoro; natvezili so svetu, da so se Turki združili z ruskimi boljševiki itd., a posledica vsega tega je bila, da so v Angori angleškega odposlanca zelo prijazno sprejeli, dočim je Kemal paša pri izmudu potolkel grško armado. Zelo verjetno je, da bo dobila angorska Turčija tudi Carigrad in Trakijo, torej meje, ki jih je imela pred vojno. Evro-pin »dummer August« bo tedaj imenit- no opeharil vse, ki so ga vlekli za nos.

Anglija pa hoče storiti tudi drugo smelo potezo: rešiti irsko vprašanje. To vprašanje je že dolgo na programu nje-nih vlad od Gladstonea sem. Irska je dobila zelo široko samoupravo, a danes hoče neodvisnost. Če Anglija dovolí neodvisnost Irski, kako naj še dalje za-držuje slično gibanje v Egiptu in In-diji? Prihodnje dni se vrši v Londonu konferenca med zastopniki Irske in Lloyd Georgeom. Irske stranke so imele pred par dnevi v Dublinu skupen sestanek kjer so formulirale svoje zahteve. Irsko bo zastopal vladar irskih republi-kancev De Valera. Sestanek med revo-lucionarjem De Valerom, katerega bi lahko Lloyd George po dosedanjih za-konih obsodil na smrt kot izdajaleca do-movine in med vodilno osebo Velike Britanije, je nedvomno redek prizor v politični zgodovini in zasluži vso po-zornost. Ko bodo končana irsko-angleška mirovna pogajanja, se vrnemo v po-sebnem razmotrivanju k irskemu pro-blemu.

Sokolstvo in klerika izem.

Klerikalizmu je Sokolstvo od nekdaj tren v peti, akoravno se nikdar ni spuščalo v politiko in je puščalo večno ob-lajevanje klerikalnih listov in skrajno neokusne napade iz prižnije v nemar-ter mirno nadaljevalo svojo začrtano pot. Ker vsi klerikalni napadi Sokol-stvu niso mogli škodovati, so mobilizi-rali celo jugoslovenske škofe, ki so iz-dali pastirski list proti Sokolstvu z ne-resnično trditvijo, da Sokolstvo na-sprotuje veri, pred vsem versko-nravní vzgoji mladine. Ko je ugotovila skup-ščina v Osijeku, da sklep mariborske skupščine, glasom koje Sokolstvo spo-štuje vsako versko prepričanje, neiz-premenjeno velja in je še dodala, da za-more biti globoko veren človek Sokolj, začeli so klerikalci trditi, da je to le pesek v oči na zunaj in so stavili cele vrste vprašanj v »Slovenec«, na koja zahtevajo odgovor. Nismo pooblaščení odgovoriti v imenu Sokolstva, hočemo navesti pa le nekatera dejstva, ki več povedo, kakor vsaka programatična iz-java. Poznavalec razmer ve, da je go-tovo pretežna večina jugoslovenskih Sokolov zares verna, akoravno pripada-jo različnim veroizpovedanjem; toda Sokoli so versko strpni, in nimajo želje, vsakega, ki je drugega naziranja sež-gati na grmadi. To je seveda že bistve-na razlika napram našim klerikalcem. Z mirno gotovostjo smemo nadalje tr-diti, da so jugoslovenski Sokoli z ne-

matnimi izjemami za versko-nravno vzgojo mladine in da se deca skoraj brez izjeme v rodbinah, kojih starši so navdušeni Sokoli, dejansko versko-nravno vzgojuje. Sokolstvo temu nika- kor ne nasprotuje in sploh nima name- na to vzgojo nadomeščati z drugo, ima le namen dopolniti vzgojo mladine tam, kjer je v domači in šolsko-cerkveni vzgoji vrzel in je ta vzgoja bila doslej in je še danes nepopolna. In ravno cer- kvena vzgoja je od začetka srednjega veka sem zelo grešila v tem oziru, da je popolnoma zanemarjala telesno vzgojo, ki jo je trpela le pri srednje- vškem viteštvu. Sploh pa zasluge cer- kve za telesno vzgojo ne presegajo ni- čle, in tega duhovščina sedaj ne more popraviti niti s tem, da začenja kopi- rati in nepopolno posnemati ustroj te- lesne vzgoje, ki se je uveljavil brez nje in preko nje. Ko je pa zraslo na Češkem in pri nas Sokolstvo, ki je mladini nu- dilo potrebno telesno vzgojo, uvajalo di- sciplino in gojilo predvsem narodno zavednost in odločnost, je stal klerika- lizem začetkom ob strani, ko se pa So- kol ni podvrgel klerikalni komandi, ni hotel delati štafaže za razne njihove pri- reditve, so se začeli zaganjati klerikal- ci v to čisto narodno in vzgojevalno organizacijo, češ, da je brezverska in so ustanovili Orle. Ponovilo se je ravno isto, kot pri družbi sv. Cirila in Meto- da. Ko klerikalci niso imeli več večine v odboru, ki jim je radi tega ni šla, ker so primeroma le malo prispevali, so to prepotrebno družbo, namenjeno zaščiti naše narodne dece v narodno ogroženih krajih ljuto napadali in ji nasprotovali. Vzlic temu se je družba ohranila in je delovala vspešno naprej in ravno to bodo klerikalci doživeli pri Sokolstvu. Ako »Slovenec« vprašuje, če zamore biti Sokol član kake cerkvene organizacije, mu to mirno lahko potr- dimo glede strogo cerkvenih nepolitič- nih društev, kongregacij itd., ki imajo le namen poglobiti vernost svojih čla- nov. Glede prosvetnih organizacij se pa vprašanje kar tako ne da potrditi, ker se skriva za njimi navadna klerikalna politika in klerikalna gospodstvajel- nost, ki bi rada priklenila slobodno So- kolstvo na verigo in si iz njega napra- vila ob priliki štafažo. Ko se jim to ni posrečilo pri Sokolstvu, so ustanovili kakor smo že omenili Orle, in sicer iz Sokolov - uskokov, ki so udinjali pri Sokolu pridobljeno telesno vzgojo v klerikalno-politične namene. Izposodili so si pri tej priliki od Sokolov vse, te- lovadni sestav, ki so ga bili sestavili Sokoli, vadbeno metodo, slovansko na- zivoslovje in sokolski krog. Lastnega, novega, niso podali prav nič in ga še danes ne podajejo.

In ker s to slabo, prav revno in le zunanjo kopijo Sokolstva tega ne mo- rejo uničiti in mu v konkurenci niso kos, so začeli Sokolstvo blatiti in obre- kovati. Iz raznih člankov ne vedno po-

klicanih zastopnikov Sokolstva (in če pri jugoslovenskem ni bilo gradiva so si poiskali take članke na Češkem) so iztrgali posamezne stavke, pretvorili razne nedolžne zlete v protiverske akci- je itd. in izdali sramotilno knjigo »Aj- mo mi Sokoli«, koje vsebina pa je tako nizka, da je bolj sramotna za izdajate- lje in razširjevalce ko za Sokolstvo, ko- jega visoki narodni polet tako metanje t'afa ne dosega. In to knjižico, ki tvori edino orlovsko originalno literaturo, med tem ko vse telovadno strokovno snov še vedno prepisuje od Sokolov, to knjižico priporočajo celo iz prižnice! — Sedaj so prišli tudi naši škofje in si vzeli za podlago celemu pastirskemu listu nekaj stavkov, ki jih je napisal neki hrvatski Sokol, ki gotovo ni bil poklican zastopnik Sokolstva, v neki politični list. Gospoda, kaj bi pa vi re- kli, če bi naslikali katoliško vero po raznih spisih in po življenju ne preret- kih visokih cerkvenih dostojanstveni- kov, ki so bili, kakor nam zgodovina kaže, vse drugo kakor dobri in verni katoličani? To bi seveda odločno od- klanjali, in se sklicujete celo na to, da je papež nezmotljiv v verskih rečeh le, če »ex cathedra« govori, to je, če slo- vesno proglašja verske resnice. Dovolili boste menda tudi Sokolom, da se razli- kuje pri njih med programatičnimi iz- javami poklicanih voditeljev in med objavami posameznikov in boste če ste pošten, le prve presojali kot program. V novjšem času pa se množijo slučaji, da gg. kateheti in nekateri klerikalno navdahnjeni učitelji in učiteljice zlo- rabljajo svojo vzgojiteljsko oblast, da pritiskajo z vsemi tudi nedopustnimi sredstvi na mlado dečo, da bi jo odvni- li o' sokolskega naraščaja in jo pri- vedli k orlovskemu in so nam znani slučaji, da si taki klerikalni nestrpe- ži s o'jo onemoglo jezo hladijo na tej mladi deci, ki se še ne zna braniti. To je zelo nevarno polje in dečo bodo znali braniti roditelji in Sokolske organiza- cije, ampak to postopanje utegne res imeti za posledico propadanje in naza- dovanje verskega čuta — krivi temu pa ne bodo Sokoli.

Notranja in zunanja politika.

* Pred razmejitvijo na madžarskih mejah. Prihodnje dni (dan še ni dolo- čen) stopi v veljavo trianonska mirovna pogodba. Stirinajst dni nato se sestane komisija za določitev mej. Kakor javlja včerajšnja vest, je budimpeštanska vlada že prejela navodila za to komisijo, ki jih je izdelala konferenca veleposlanikov v Parizu. Razmejitev z Madžarsko je važnega pomena tudi za našo državo. Od štajersko-prekmurske meje daleč tja do romunske meje teče demarkacijska črta, ki bo še-le z zaključkom razmejit- venega dela postala definitivna državna

meja. Računati moramo z dvójim: Me- rodajna za razmejitev je trianonska mi- rovna pogodba. Madžari so jo skušali v zadnjem trenutku zrahljati, a odločil je vpliv male antante. V celoti nam te- daj ne preti nobena nevarnost, dasiravno delajo Madžari z vsemi sredstvi na to, da dosežejo večje uspehe. Obstaja mož- nost, da se izpremenijo lokalne meje. Madžarski listi se obširno bavijo z rek- tifikacijami, ki jih zahtevajo na jugoslov- madžarski meji. Med slednje spada tudi par točk v Prekmurju. Mi ne moremo in ne smemo privoliti v najmanjšo iz- premembo, ki bi nam bila v škodo. S pomočjo svojih špijonov bodo Madžari skušali vprizoriti demonstracije v obmej- nih krajih. Oblasti naj bodo pazljive in previdne. Madžarski grofje in knezi imajo v Prekmurju obširna veleposestva. Ker vlada na Madžarskem klika aristokratov, je treba paziti na njihove intrige in po- učevati ljudstvo v tem smislu. Vprašanje je, ali bomo lahko stavili n. pr. zahtevo po Monostru (St. Gotthardu), ki nam pripada iz etnografskih, prometnih in gospodarskih razlogov. To bo odvisno od instrukcij, ki jih bo imela komisija. Izgleda, da bo naša taktika v tem, da se striktno držimo trianonske mirovne pogodbe. Toliko v vednost našim prekmurskim krogom.

* Arnavtska predrznost. »Politika« piše: Hoska Kaduj, predsednik alban- skega parlamenta, je poslal v imenu al- banskega parlamenta predsedniku naše narodne skupščine brzojavko v francos- kem jeziku, v kateri ga prosi, da posre- duje pri naši vladi, da končno prene- hajo preganjanja Arnavtov, ki trajajo na Kosovem že osem let. Predsedništvo narodne skupščine je na to brzojavilo, da naša skupščina, dasiravno albanski parlament nima pravice vmešavati se v naše notranje zadeve, odgovarja ter opo- zarja albanski parlament, da zločine, o katerih se govori, vprizarjajo Arnavti sa- mi, ki so se kot izdajice za časa evrops- ke vojne in umikanja srbske vojske skozi Albanijo borili na strani sovražnika in ki danes ubijajo in ropajo na naši zemlji še v večji meri kot poprej, ko še ti kraji niso bili osvobojeni.

* Konferenca o vzhodnem vpra- šanju. Kakor poroča »Reuter«, se bo na predlog Hardinga sestala konferenca za omejitev oboroževanja še-le po prego- vorih o vzhodnem vprašanju med za- interesiranimi državami. Ta predlog je uspeh posvetovanj, ki so se vršila po razmotrivanju vzhodnih vprašanj na angleški državni konferenci med Zedi- njenimi državami, Japonsko in Kitajsko. Ministrski predsednik Lloyd George bo v jutrišnji seji spodnje zbornice poročal o tej zadevi. Po poročilih iz Aten se je ministrski predsednik Gunnaris sinoči nepričakovano povrnil v grško prestolico.

* Ferdinand v Bolgariji? Rimski listi prinašajo brzojavko iz Sofije, ki poroča, da se pričakuje skorajšnji povratek biv- šega kralja Ferdinanda. Po teh vesteh,

ki so vzete iz pisem, ki jih je kralj Bo- ris čital Stamboliskemu, bi se Ferdi- nand Koburg naselil na Bolgarskem kot navaden državljan.

* Blamaža madžarske aristokra- cije. Ze več kakor eno leto traja v Budimpešti sodna razprava proti mo- rilcem grofa Tisze. Vsled spletk visoke madžarske aristokracije, ki sedi v se- danji vladi, je bil postavljen pred so- dišče tudi bivši ministrski predsednik Friedrich, katerega so obdolžili radi so- delovanju pri umoru grofa Tisze. Proti njemu je pričal grofovski plačanec Hübner. Kakor poročajo iz Budim- pešte, je 9. t. m. državni odvetnik dr. Szilagy podal izjavo v kateri ugotavlja, da mora umakniti svoj predlog proti obtoženemu Friedrichu, katerega ne- dolžnost je dokazana. Na to je sodni senat Friedricha oprostil obtožbe.

* Madžarska in Češkoslovaška. Pri pogajanjih, ki se vrše v Budimpešti med češkoslovaško in madžarsko delegacijo, so nastale velike težkoče. Madžarska se ne zadovoljuje s popravkom meje, tem- več zahteva cele teritorije Češkoslovaške. Obenem so ponudili Madžari Češkoslo- vaški velike ugodnosti v raznih specijal- nih tarifih, če se odrekajo zahtevam teri- torijalnega koridorja med Češkoslovaško in Jugoslavijo. Ker pa je to vprašanje odvisno tudi od drugih faktorjev, so češko- slovaški delegati odklonili vsako nadalj- nje razpravljanje o tem vprašanju. Isto- tako so odklonili vsako pogajanje glede teritorialnih koncesij in spremembe tri- anonske pogodbe. Prijateljski odnosi med Češkoslovaško, Romunijo in Jugo- slavijo se morajo na vsak način obva- rovati.

* Habsburški agentje še vedno na delu. V junijski številki londonske revije »Fortnightly Review« objavlja Teodor pl. Sosnovsky članek, ki ima namen, dis- kreditirati v širji angleški javnosti osvo- bojene narode bivše avstro-ogrške mo- narhije in napraviti razpoloženje za Habs- burgovce. Praktično so taki pamfleti brez pomena, ker je habsburška ideja za večno pokopana v mavzoleju preteklosti in na njenem grobu stražijo silnejši faktori, a zanimivo je, kako habsburški agentje delajo propagando v inozemstvu. Sos- novsky piše, da je bila največja zabloda evropskih državnikov in Wilsona, da so dovolili razdelitev bivše monarhije. S tem, da so uporabili nacionalni princip, so obrnili orožje proti sebi, ker lahko sedaj tudi njihove kolonije zahtevajo ne- odvisnost. Nove države so popolnoma nesposobne za življenje. Habsburška di- nastija je vedno delala samo za mir in ni iskala kolonijalnih pridobitev na vzhodu. Če se sedanja Avstrija ne pridruži Nemčiji, je izročena boljšeizmu. Naj- boljše jamstvo za mir v Srednji Evropi je restavracija habsburške monarhije. Na tako nesramen način skušajo razni izgubljeni diplomati, raztrgani oficirji in propadli hofrati vplivati na javno mnenje v Angliji. Trditve Sosnovskega je lahko

la tega naroda, je bila tako polna mrl- ičev in krvi, da je v spodnjih nižinah prestopila bregove.

Ljudstvo je z strahom gledalo s strel, zvonikov in vzvišenih mest na ta krvavi metez, ki je bil že po četrtem dnevu neodločen. Krivonogova armada je bila močnejša a totranska hrabrej- ša, včasih se je smehljala zmaga tem, včasih pa onim.

Tedaj je sklenil narod, da dá tudi on svojo žrtev na oltar svobode. Vsi možki od otroka pa do starca so pog- bili za meče, že zarjavela kopja in kose ter napadli gosposke oddelke ravno v trenutku, ko se je pričela Krivonogova armada umikati. Ta udarec v bok je bil odločilen. Valpeti so pokazali hrbet ter bežali v onemlem blaznem drgetu. Na bojišču je ležalo mrličev, nakopičenih do ramen.

Ljudstvo ni vedelo, kaj naj bi počel- lo nedoumljivega veselja. Nepreneh- na si je brisalo solze, objemavalo reši- telje ter okrasilo svoje osvobodene do- move s praporji, ki jih je zopet izyleklo iz podstrešij in skritih shramb. Ni ver- jelo samemu sebi, da je ta krasna ro- dovitna zemlja, katero je prevzelo od prednikov, zopet svobodna. »Svobodni smo, rešeni za vedno tiranov«, je vri- skalo ter se objemalo.

Odslej je bil vsak dan praznik. Vojske, ki so jim pomagali raztrgati

PIKAO:

Viteza Kljukonos in Krivonog.

(Pravljica).
(Konec.)

Kaj je bilo to? Iz temote gozda so se plazile še temnejše postave, se usta- vile pri teh ležečih ter jih vlekle ne- znanokam. To se je ponavljalo skoro celo noč do ranega jutra. In ko se je dvignilo sramežljivo solnce izza še spa- vajajočih gozdnih obronkov, so hladni valovi zelene reke nosili proti jugu ne- šteto mrzlih trupel. Prizaneslo se je le nežnim otrokom. Tako je zagospodaril nad to nekdanj presrečno deželo hudo- bec.

Minilo je mnogo desetletij in stole- tji. Novo ljudstvo je živelo po teh rodo- vitnih pokrajinah, ali ni bilo več tako srečno kot prejšnje. Svobodo so poznali le izmenoma in na hrbtiščih so se jim poznali prameni valpetovih bičev. Med- lih in izsušenih teles so bili, zakaj od svojih pridelkov niso mogli živeti, ker je zahtevala gospoda devet desetlin. — Trda je bila pest, ki jim je tlačila til- nik, a še trše srce, ki ni poznalo naj- manjšega usmiljenja. Ako je prišla nesrečna žena k valpetu ter pro- sila malo oddiha za bolnega moža, ki je vršil roboto v graščini, jo je ta oplazil z hičem po hrbtu ter naščuval nanjo pse. Berače — teh je bilo sedaj mnogo

— ki so prosili za skorjo kruha ali po- nošeno obleko, so enostavno vrgli v cestni jarek. Smrt se je zdela vsakemu odrešenje.

Včasih so se pojavili med obupanim ljudstvom preroki in bodritelji, ki so prerokovali stritje tega robstva in svo- bodo. Opogumnjevali so na punt, češ, sedaj je prilika in nikoli več. Ako se ta ponesreči, nam smrt itak ne uide. Ali ni boljša nego to pasje suženjstvo. Mo- žje so se pripravljali, na skrivnem ko- vali in brusili meče ter se posvetovali v gluhih nočeh po gozdnih duplinah. Ali tudi oblasti so imele nastavljene svoje opazovalce in izdajalce. In v pri- hodnjih dneh je viselo na obcestnih drogih nebroj človeških teles, mučeni- kov za svobodo.

Vkljub tem žrtvam ni nehalo misli- ti ljudstvo na svobodo. Ako ne bode njim sijala, se bodo solnčili v njenih žarkih vsaj otroci ali vnuki. Vstal je med njimi nov prorok, ki je predlagal, naj se prosi za pomoč pri osvobođenju sosednega vladarja, o katerem so go- vorili nekaterniki, da je pravičen in svobodoljubljen.

Ta vladar se je imenoval Krivonog ter je posedoval po govoricah ogromno oboroženega vojaštva, ki pa ni bilo bogvedi kako hrabro. Dežela je bila ro- dovitna, ali kmetovalci niso znali izko- ristiti njenih prirodnih zakladov, ker

so bili leni, raje posedali na solncu ter kvartopirili. In k temu kralju se je odpravila nekega zgodnega jutra tro- jica odposlancev.

Krivonog jih je sprejel prijazno in uslužno. Potrpečljivo je poslušal bolest- no povestico, ter včasih zmajal z glavo. In ko so odposlanci končali s prošnjo, naj odvzame z njihovih zmučenih ra- men ta križ, jih je prosil za 9 dni pomi- sleka. Po preteku tega roka še ni mo- gel dati točnega odgovora, a jim je za- gotovo obljubil, da jim ga pove v de- vetkrat devetih dnevih. In ko so prišli zopet do njega, padli na kolena ter s solznimi očmi poljubovali njegov plašč se je vendar omehal ter jim obljubil pomoč.

Narod je vriskal veselja, zakaj v svesti si je bil, da je konec muk, hlap- čevstva, robstva. V neopaženih tre- notkih so si stiskali možje roke, žene pa brisale solze veselja.

Ravno so dozorevale črešnje in eve- tele breskve, ko se je prikazala na vi- šinah Krivonogova armada, po številu kot listja in trave. V totranskih go- sposkih krogih se je pojavil nezasi- šan strah. V prvem hipu so namerava- li pobegniti v zavetje Alp, ali pozneje so se odločili, da se postavijo v bran.

Tri dni in tri noči sta se borili ar- madi na življenje in smrt. Reka, ki je nosila pred daynimi stoletji prva trup-

šavriti. Bil je že zadnji čas, da je bil svet rešen habsburške zablode, ki je pod krinko miroljubnosti in katoličanstva vpričarjala največje zločine, kar jih pomni zgodovina. Ali niso bili Habsburgovci še v zadnjem trenutku morilci in nasilneži? Neverjetno drznost imajo gotove prodane duše, da si upajo s takimi lažmi pred evropski svet!

Zanimivosti.

Današnji Rus. Anglež Bechofer pripoveduje v svoji knjigi „V Denjkinovi Rusiji“ sledeč zanimiv pogovor, ki prica o mišljenju današnjega preprostejšega Rusa: „Vozil sem se z vozom v Novorosijsk. V tem času se je še borila Denjinova vojska. Razgovarjal sem se s kočijažem. „Strašni časi so nastali,“ mi pravi. „Poglejte samo, po čem se prodaje seno!“ — „Pa je li bilo boljše, ko so bili tu boljševiki?“ ga vprašam jaz. — „Ni bilo,“ mi odgovori. „Pa vas niso boljševiki preganjali?“ nadaljujem jaz. — „Niso; nas niso,“ mi pravi. „Bogatini so pač trpeli, a mi nismo.“ — „So vam plačali, kar so vam vzeli?“ vprašam ga dalje. — „So. To se pravi, nekateri so plačali dobro, nekateri niso. Pa tudi danes ni bolje. Tudi od teh častnikov plačajo nekateri dobro, drugi pa nič. Vrag jih vzemi, vse do zadnjega!“ — „Torej je vam vseeno“, mu rečem, „če so tu boljševiki ali pa ne.“ — „E, to pa ni“, reče, „boljševiki kar postavijo ob zid in ustrelje. Treba je reči najmanjšo stvar, pa si že ob zidu. Vsak dan sem videl, kako so streljali ljudi za prazen nič. Tudi mene so nekega dne postavili ob zid, jaz pa sem jim rekel: „Ubijte me, če hočete, toda kaj boste imeli od tega? Razen tega biča nimam ničesar na svetu.“ Pa so me spustili.“ — „Dobro“, mu pravim, „kako pa bo v bodočnosti?“ — „Kdo to ve“, mi odgovori. „Sam Bog ve.“ — „Mislim pa, da bo še slabše. Vi ste Anglež, kaj ne? Dobro, vrnite nam našega carja! V prejšnjem času se nikdo ni dotikal tujega in tudi človeka niso preganjali. A zdaj? Bog se nas usmili! Dokler nam ne vrnete carja, ne bomo imeli miru.“ — Zastonj sem ga skušal prepričati, da to ni res. On je trmasto majal z glavo ter mi pravil, kar sem že od tisoč drugih slišal: „Vrnite nam našega carja, ki je na Angležkem. Ljudstvo to ve.“

Dnevna kronika.

Maribor, 13. julija.

— Imenovanje. Gg. dr. Bogomil Pavlič in Ivan Volčič sta imenovana za tajnike v 8. činovnem razredu pri finančnem ravnateljstvu v Mariboru.

— Svet Zveze narodov v Ženevi je imenoval našega rojaka g. Vladimira Miselja za člana administrativne sekcije, so pogoščali z najboljšo jedjo in pijačo ter jih imenovali svoje brate. Vsaka hiša jih je bila polna.

— Minevali so dnevi, tedni in meseci, a Krivonog še ni mislil na odhod. Tudi eno leto bi ga imeli radi pri sebi, ali je žilne šrambe so bile prazne. Akoravno je narod obdeloval svoja polja, travnike, gorice s podvojeno pridnostjo, pridelek ni zadostoval za vse ta lačna grla. Zdelo se je celo, da Krivonog sploh ne misli več na odhod.

— Tedaj se je ojunčilo nekaj hrabrih ljudi ter se podalo h kralju. Sprejel jih je mrzlo in hladno, kot da jih sploh ne pozna.

— „Svitlost, hvala ti za tvojo pomoč, ampak naša polja so premajhna, da bi vzdrževala vse te vojščake. Pri nas se oglašja pomanjkanje.“

— Kralj pa je molčal ter zrl na svoje dvorjane, ki so se posmehevali.

— Sedaj so vedeli poslanci, da se kralj ne bode več umaknil z njihove zemlje.

— Ljudstvo je plakalo, plakalo silnejše, kot v prejšnjem robstvu, zakaj ta zasanjana svoboda se je zrušila prehitro. Marsikateremu je strla dušo za tedno.

— Zopet so peli biči po krvavečih hrbtih, tilnikih so se vklanjali, telesa so se sušila. Ali duša, ta močna duša, katera se ni spremenila tekem temnih stoletij, ta ni klonila, zakaj v njej tli iskrica spaa na svobodo, ki mora priti.

cije pri komisiji za varstvo narodnostnih manjšin.

— Ljubljanski župan Anton Pesek potrjen. Kakor poročajo iz Beograda, je ministrski svet potrdil izvolitev Antona Peska za župana mesta Ljubljane.

— Vojaški mirozov in parada ter javnost. Povsod je navada, da se javnost obvesti potom časopisja o času, kdaj se vrši kak mirozov ali parada, le pri nas se to zadnje čase opušta iz čisto neznanih vzrokov. O včerajšnji paradi in o sinočnem mirozovu ni bil nihče obveščen in je bila radi tega tudi udeležba jako pičla. Upamo, da se v prihodnje to ne zgodi več.

— Prvi nastop Naročias godbe. — Včeraj zvečer o priliki Petrovega dne se je vršil prvi javni nastop naše nove Narodne godbe pod vodstvom poštovnega kapelnika in ustanovitelja g. Vanousa. Godba je priredila obhod po mestu ter koncert na Glavnem trgu pred magistratom, kjer se je zbralo več sto ljudi, ki je navdušeno vzklinalo Nj. Vel. kralju Petru, naši vojski ter Narodni godbi. Po obhodu je svirala godba še v Narodnem domu. Dasiravno je bil to prvi javni nastop, smo vendar videli, da je podlaga dobra in da se bo na njej dalo zgraditi še veliko. Narodna godba bo, ako ostane zvesta svojemu cilju, postala še važen naroden in kulturni činitelj naše obmejne postojanke. G. Vanousu čestitamo k lepemu uspehu.

— Slovenec nemški učenjak. Koliko nadarjenih sinov nam je požrlo nemštvo pod bivšo avstrijsko ero, o tem se je pač že veliko pisalo. Sedaj poročajo dunajski listi, da je imenovan znani učenjak dr. Friderik Kermavner na Dunaju za rednega vseučiliškega profesorja za porodništvo in ginekologijo. Kermavner je po rodu Slovenec, Ljubljčan, se pa danes čuti za Nemca in bogati s svojim umom nemško znanstvo.

— Rešilne priprave pod dravskim mostom. Ker se čimdalje bolj množe slučaj, da samomorilci skačejo bodisi s starega ali pa z novega mostu v Dravo ter je rešitev brez vseh pripomočkov čisto nemogoča ali vsaj za rešitelja silno nevarna, je sklenil rešilni oddelek na inicijativo g. dr. Karla Ipavica, da nabavi v ta namen poseben čoln, ki bo stalno na razpolago ter istotako tudi poseben rešilni pas, pripravljen na dolgo vrv. To humano akcijo najiskreneje pozdravljamo, ker upamo, da se bo s tem dalo rešiti marsikatero življenje, ki bi bilo sicer izgubljeno.

— Nenavadna vročina po svetu. Iz vseh strani sveta poročajo, da je zadnje dni nastala nenavadno velika vročina. V Berlinu znaša v senci 33°C, v Londonu 91°F. O nenavadni vročini poročajo tudi iz Amerike, Francije in od drugod. Vroče je tudi pri nas, vendar pa ublažuje prehudo vročino skoro vsakodnevno deževje, dočim vlada drugod že več tednov suša. Vremenski proroki trdijo, da bo vročina še narasla ter da bo trajala najmanj mesec dni, tako, da bodo letos najtoplejši dnevi med 15. julijem in 15. avgustom.

— Jugoslovensko časopisje v Julijski Benečiji. Glasom okrožnice tržaškega poštnege ravnateljstva se morajo listi iz Jugoslavije dostavljati naročnikom v Julijski Benečiji nemoteno. Če se na to vest moremo zanesti, pomeni za naše trpeče brate v Italiji neprimerno veliko, ker bodo odslej zvezani z našo svobodno državo vsaj potom časopisja.

— Veljavnost poštne pisne ljublanske izdaje podaljšana. Poštne dopisnice ljublanske izdaje z natisnjeno znamko po 15 par (osvobodene z pretrgano verigo) so zopet veljavne ter ostanejo v prometu, dokler se vse ne porabijo. Razume se, da je treba na te dopisnice nalepiti še znamko za 10 par, ker znaša, kot je bilo že svoječasno razglašeno, pristojbina za dopisnice v tuzemstvu 25 par.

— Zdravniška vest. Gg. zdravniki se ponovno opozarjajo na znanstveni večer, ki se priredi danes, v sredo, ob 18. uri na medicinskem oddelku tukajšnje javne bolnice. Po demonstracijah, s katerimi je spojen znanstveni večer, predava g. docent dr. Matko o osnovnih principih moderne razdelitve nfridit.

— Mestni magistrat ponovno opozarja občinstvo, da s 15. julijem poteče rok za prijavo davku zavezanih vozil. Vsako zakasnitev prijave se bo kaznovalo s globami glasom „Uradnega lista“ št. 188 z dne 30. maja 1921, ki se jih je svoječasno že objavilo.

— Odbor društva jugoslovenskih državnih uslužbencev v Mariboru je v svoji seji dne 26. junija 1921 soglasno sklenil, da iz društvenih sredstev podeli štiri podpore po 1000 K, skupaj torej 4000 K za obbolele, potrebne člane in njih obitelji in sicer dve podpori po 1000 K za uradnike, dve podpori po 1000 K za poduradnike in služe. Prošnje je vlagati do 15. julija 1921 in nasloviti na društvenega predsednika dr. Adolfa Pečovnika, profesorja v Mariboru, Vrazova ulica 2. Prošnjam je treba priložiti: a) člansko izkaznico, b) potrdilo uradnega predstojnika o prejemkih prisilca in številu rodbinskih članov ter c) spridevalo uradnega (okrajnega) zdravnika!

— Ljubavna drama v cirkusu. Pri poročilu o tem dogodku, katerega smo prinesli v številki od torka se je vsled nejasne informacije dogodila pomota. Gdčna. Erzika Paksi, ki je skočila v Dravo, ni istovetna z gospo Giulietto, ampak je čisto druga oseba iz cirkusa. Ga. Giulietta je soproga akrobata Christeansensa.

— Tatvina. Učitelju Franju Ferjančiču, stanujočemu v Strossmajerjevi ulici št. 13, je bilo iz drvarnice ukradenih 11 dva mesca starih piščancev. — Gabrijeli Permozer na Frankopanovi cesti 59 je neznan zločin ukradel v njeni odsotnosti iz nočne omarice črno nsnjato denarnico in 1000 K.

— Nezgoda dveh popotnikov. Pred par dnevi sta se pod Spiljem kopala v Muri popotna delavca Henrik in Johan Beladok iz Monakovega ter pri tem pustila na bregu obleko in v njej seveda tudi denar. Ko pa sta se hotela obleči, sta opazila, da jima je nekdo odnesel vso imovino ter pustil samo obleko. — Delavca sta bila namenjena v Trst. — Sprva sta mislila nadaljevati pot preko Jugoslavije peš, potem pa sta poiskovala srečo, prispela v Maribor, se vtihotapila v vlak ter se odpeljala proti Ljubljani. Med potjo pa ju je zasačil sprevednik ter ju izročil ljubljanski policiji.

— Hotel Sv. Janez ob Bohinjskem jezeru je, kakor znano prešel v zakup Osrednjega Odbora SPD. Obratovanje tega hotela, ki je državna last, se mora vršiti po drugačnih načelih, kot pri drugih planinskih postojankah. Hotel je v prvi vrsti namenjen za daljše bivanje letoviščarjem, ki se žele odpočiti od celoletnega dela in si okrepiti razdražene živce v krepkem planinskem zraku ob našem najlepšem jezeru. Hotel ima glavno poslopje in dependanco s skupaj 41 sobami, ki so elegantno opremljene in imajo po eno, dve ali več postelj, eno manjšo in eno večjo obednico, glasbeno sobo s klavirjem, kavarno, konverzacijski salon ter kopalnico za gorke in mrzle kopeli, temnico za fotografije. Poleg hotelskega poslopja je na novo urejen poštni urad z brzojavom in interur. telefonom. Na razpolago so garaže za avtomobile. Za hlevom je velik park s tenis prostorom. Ob jezeru je idealno urejeno kopališče s kabinami, ločenimi za moške in ženske, nadalje čolnarna za čolne, ki so namenjeni gostom za vožnjo po jezeru. V lastnem ribnjaku se hranijo postrvi in druge plemenite ribe za hotelsko uporabo. Gostom se nudi prvovrstna in obilna hrana po ceni, ki odgovarja cenam prvovrstnih ljubljanskih hotelov. Točijo se prvovrstna domača vina iz sodov ali v buteljkah. Lovci dobe dovoljenje za lov na divje koze in drugo divjačino, ribiči pa lovske karte za lov postrvi in drugih rib ob pritoku in odtoku jezera. Glede na ugodnosti, ki jih imajo gostje v vsakem oziru, in glede na težavne aprovižne razmere zahtevane cene za hrano in oskrbo niso previsoke. Zveza z železniško postajo Bistrica-Bohinjsko jezero je čim najugodnejša. Pri vsakem vlaku posredujejo odvoz in dovoz postrežki, pri zjutranjem in popoldanskem vlaku pa tudi redni omnibus. Jutranji in večerni vlak ima iz Ljubljane in na postajo Bistrica-Bohinjsko jezero in nazaj direktne vagone. SPD stori vselej in povsod vse, kar je le mogoče, da

zadovolji svoje člane in drugo občinstvo: prosi jih pa, naj se ozirajo na aprovižne začne in druge težkoče ter na občo draginjo in podpira društvo v strem-ljenju omogočiti obisk najlepših delov naše domovine najširšim slojem, vsake-mu po njegovih razmerah. Odbor SPD si prizadeva, da gostom hotela Sv. Janeza ustreže v vsakem oziru v polni meri in ohrani obratovanje na višini, ki se zahteva od prvovrstnih alpskih letovišč. Razven hotela Sv. Janeza je na razpolago v prvi vrsti turistom izlet-nikom tudi društveni hotel Zlatorog na zahodnem koncu Bohinjskega jezera, ki je istotako izborno oskrbovan.

— Svetinje pri Ormožu. Praznik sv. Petra in Pavla praznujemo v naši okolici vsako leto z največjo svečanostjo — to je že naša stara navada. Tako tudi letos! Da bi se pa tudi duševno in telesno malo osvežili od napornega dela, nam je priredilo gasilno društvo Ivanjковci s sodelovanjem „Bralnega in izobr. društva Svetinje“ ljudsko veselico, ki je nad vse pričakovanje lepo uspela. Bogat spored nas je zasigural, da se bo za vsakega obiskovalca nudila udobna zabava. In res! Na odru se nam je predstavila igra „Idealna tašča“ in šalijvka „Muteč“. V naše veliko veselje so se igralci počutili na odru tako domače in vživljene — vkljub temu, da so igrali prvič, — da jih zamoremo samo občudovati. Ako pa hočemo oceniti posamezne vloge, moramo iz-javiti, da so jih vsi rešili izborno. Vsa čast — in želimo le, da bi jih zopet kmalu videli na odru. Med odmorom in tudi pozneje nas je vedno razveselje-valo domače pevsko društvo in godba iz Ormoža, ki je bila med nami prvič in upamo — ne zadnjič. „Delo se samo hvali!“ Duhove so nemalo vznemirile srečke za srečolov, dobitki pa so pomirjevalno učinkovali in zabava se je vršila nemoteno in mirno dalje. Veselo razpoloženje ni skalil niti dež. Poleg veselja in zabave pa smo pridobili tudi skušnjo, da je narod vesel in zadovoljen, ako se mu nudi to, kar narod želi in ga tudi vsestransko zadovoljen.

Sokolstvo.

o Koroško sokolsko okrožje, ima dne 17. julija t. l. svoj okrožni zlet v Marenbergu. Sprejem društev in gostov ob pol 7. uri na kolodvoru „Vuhred-Marenberg“, od tam skupni odhod v Marenberg. Ob 15. uri popoldne javna telovadba in ljudska veselica. Pričakuje se obilna udeležba zlasti iz Maribora, Slovenjgradca, vse gornje dravske in mežiške doline, da pokažemo v tem obmejnem trgu, nekdanji nemški trdnjavi moč sokolske ideje. Pridite vsi, katerim je le količkaj dana možnost! Za vsako-vrstno zabavo je poskrbljeno.

Kultura in umetnost.

x Slikarska šola „Probuda“. Imeli smo priliko videti razstavljenega dela učencev in učenc te šole v Tehnični šoli v Ljubljani. „Probuda“ se je pred kratkem ustanovila, in že sedaj lahko s ponosom gleda na sad svojega delo-vanja. Ljubljansko občinstvo jo z veli-kim zanimanjem obiskovalo razstavo. V prihodnjih dneh pričedi ta šola tudi v Mariboru razstavo; nje člani pa bodo imeli kratka in poljudna predavanja. „Probuda“ z veseljem pozdravljamo; želimo jej najboljši procvit, ter jej kli-čemo: Dobro došli v Mariboru!

x M. U. dr. Karol Pečnik: Jetika Jetika je najbolj razširjena ljudska bo-lezen. Vsak olikan človek mora vedeti vsaj vse najvažnejše o jetiki, posebno javni nameščenci, učitelji duhovniki itd. Slovenski špecialist Dr. Pečnik nam po-daja v svoji knjigi „Jetika“ kratko jeder-nato sliko o jetiki; kako nastane in kako se dandanes zdravi. Vsebinsa knjige je bogata, kljub temu da ima samo 48 strani, vsakdo bo našel mnogo poduč-nega v nji. V prvi vrsti seveda jetičniki. Knjiga je izšla v knjigarni Gorjanc & Leskovšek v Celju, dobi se pa tudi v vseh drugih knjigarnah v Jugoslaviji. Cena izvodu je K 8— s poštnino K 8-80. Denar se pošlje naprej.

x Dr. Hinko Dolenc, Izbrani spisi. (Prosveti in zabavi 3 knjige). Izdala zveza kulturnih društev. Založila Tiskovna zadruga v Ljubljani. 146 str. Broš. velja 20 K, po pošti 2 K več. Za včlanjena kulturna društva 16 K. H. Dolenc je bil navdušen ljubitelj narave, strasten lovec, izvrsten družabnik in — pripovedovalec. Vse te lastnosti se zrcalijo v njegovih spisih. Pričujoči izbor pri naša tri njegove najboljše in najboljše spise: Spomini o Cerkljanskem jezeru. O gozdu in nekaterih njegovih ljudih in črtice o burji. V njih nam odgrinja romantično notranjskih gozdov z vsemi posebnostmi, ko gozd pri nas še ni imel določenih postav, ko je bil še bolj skupen gospodarju in številu upravičenih in neupravičenih užitarjev ter zanimiv z gozdarji posebne vrste, kakor polharji, gobarji in kunarji. Mojstrsko je orisal življenje ob Cerkljanskem jezeru in na njem, ki nudi dovolj zabave in radosti v vsakem letnem času, s svojimi originali, kakor je bil oče Vrag, Miha Starec z otroci in stari Anže z Otoka, ki je prepeljaval po jezeru kneze in grofe. Polne življenske svežosti so in ostanejo njegove črtice o kraški burji. Vsakemu prijatelju narave, posebno pa lovcem in mladini bo nudila knjiga mnogo užitka, zato bodi vsem topla priporočila! Naroča se pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani.

Gospodarstvo.

Borza 12. julija.

Zagreb: Berlin 202—203, Italija 739—741, London 562—566, New York 152.50—153, Pariz 1214—1217, Praga 203.50 do 205, Svica 2565—2568. Valute: Ameriški dolarji 148—148.75, avstrijske krone 23.50—0, carski rublji 34—36, češko-slovaške krone 205—206, francoski franki 1150—0, napoleond. 505—510, nemške marke 208—210, romunski lei 225—227, souvereign 255, italij. lire 733—737, turške lire 590.

Dunaj: Ameriški dolarji 763—767, nemške marke 990—996, angleški funti 2790—2810, francoski franki 5950 do 5990, italijanske lire 3490—3510, jugoslovanski dinarji 1928—1948, poljske marke 41.25—43.25, švicarski franki 12.725—12.775, češkoslovaške krone 1005—1011, madžarske krone 270.50 do 273.50.

Curih: Berlin 7.70, New York 607, London 22.02, Pariz 47—, Milan 27.45, Praga 7.75, Budimpešta 2.10, Zagreb 3.80, Varšava 0.32, Dunaj 0.80, avstrijske žigosane krone 0.80.

Obnova naših železnic.

Prometni minister je izdelal načrt, kako naj se uporabi notranje investicijsko posojilo v znesku 500 milijonov dinarjev. Denar se bo uporabil v glavnem za oživiljenja prometa, in sicer za obnovo obstoječih železniških prog, med temi obnovljenje glavne proge Zagreb-Beograd-Caribrod in Gjevelija, za trasiranje novih in dovršenje začelih prog, za spajanje in popravila pristanišč ter za potrebe centralne prometne uprave.

Obnova obstoječih prog: Vzpostavitev prometa Zagreb-Beograd brez menjanja smeri pri postaji Indijci 4 milijone din.; nabava pragov in drugega stavbnega materiala 32 milijonov din.; osnivanje tvornic za briket v dveh premogovnih centrih 20 milijonov din.; dovršenje centralnega skladišča v Batajnici 4 milijone din.; prevoz železniških tračnic iz Tivta 1 milijon 600 tisoč din.; nabava materiala za bosenske železnice 1 milijon 670.000 din.; izdelava lokomotiv in

vagonov 34 milijonov din.; železniške vodne naprave v Novski, Vinkovcih, Somboru, Indijci in Veliki Kikindi 3 milijone din.; nabava lokomotiv in vagonov za ozkotirne železnice 15 milijonov din.; povečanje delavnic za ozki in normalni tir v Zagrebu, Bečkerek, Nišu in Sarajevu 12 milijonov din.; nova železniška delavnica v Ljubljani 5 milijonov din.; zidanje stanovanjskih hiš pri oblastnih direkcijah 4.730.000 din.; zgradba za inšpektorat v Ljubljani 1 milijon din.; potrebe beograjske in zagrebske postaje, da se vsled prenapolnjenja ne bo oviral promet na glavni progi med Beogradom in Ljubljano, 12 milijonov din.; razširjenje kurilničnih inštalacij 5 milijonov din. in direktni spoji glavnih prog na križiščih 40 milijonov din.

Trasiranje novih in dovršenje započetih prog: trasiranje novih prog 3.800.000 din.; dovršenje proge Niš-Knjaževac 28 milijonov din.; dovršenje proge Gornji Milanovac-Ugrinovci 9 milijonov din.; gradba proge Užice-Vardište 15 milijonov din.; inštalacije za eliminiranje zobčastih tirov in zgradba tunela skozi Ivanbrdo 2.500.000 din.; gradba proge Gospić-Knin 15 milijonov din.; gradba proge Bosanska Krupa-Bihać-Zrmanja 30 milijonov din.; gradba proge Titel-Orlovat 10 milijonov din.; poprava proge Subotica-Senta-Coka-Karlovo-Kikinda 6 milijonov din.; dovršenje poprav proge Rača-Ugljenik 2 milijona din.; proge s tirov 0.76 Paraćin-Stalač 5 milijonov din.; gradba proge Topčider-Mala Kršna-Požarevac 25 milijonov din.; nova železna konstrukcija preko Drine pri Medjedju v Bosni 4 milijone din.; gradba proge Ormož-Ljutomer-Murska Sobota 10 milijonov din.

Potrebne centralne prometne uprave: Uradniška kolonija za prometno ministrstvo in direkcijo v Beogradu 5 milijonov din. in zgradbe za ministrstvo, generalno direkcijo in direkcijo za gradnjo 15 milijonov din.

Vsega se bo torej uporabilo za zboljšanje prometa 455 milijonov din. Ostane posojila se bo uporabil za gradnjo in popravo državnih cest.

g Znižanje cene soli. Z naredbo ministrskega sveta je znižana cena soli v monopolnih skladiščih za 10 dinarjev od 100 kg. Ta znižana prodajna cena velja od 6. t. m. naprej.

g Odkup železnice. Ministrstvo za promet je začelo prekinilo pogajanja o odkupu Steinbeisove železnice; ker vsled pretirano visoke cene ne dosežejo sporazuma. Zategadelj ostane železnica še nadalje v rokah Steinbeisove družine.

g Zakon o razlastitvi v Romuniji. Na predlog romunskega zunanjega ministra je narodna skupščina sprejela zakon o razlastitvi. Isti določa, da se morajo inozemskim posestnikom očuvati pravice in se morajo posestva onim, ki so jih vzeli na 10 let v zakup, vrniti. Država lahko inozemcem vrne gozde, rudokope, posestva in podjetja, če se zavežejo, da jih tekom treh let prodajo. V nasprotnem slučaju jih bo država po preteku tega roka na javni dražbi prodala.

g Trgovina s papirjem v Nemčiji. Trgovina s papirjem, lepenko in za izdelavo potrebnih surovin je v Nemčiji od 1. junija t. l. prosta. Vse tozadevne naredbe, ki so se nanašale na omejitve produkcije in prometa, so ukinjene.

g Promet z žitom na Češkoslovaškem. Češkoslovaška vlada je izdala novo naredbo glede uporabe žita. V celem mora nakupiti 40.000 vagonov žita, kar je za polovico manje kot lani.

Zitni zavod preneha s 1. septembrom. Nakup zgoraj omenjene količine se prepušča konzumentom, ki pa stoje pod državnim nadzorstvom. To je prvi prehod k prosti trgovini z žitom.

g Podržavljenje južne železnice. Novo izvoljeni član ravnateljstva južne železnice, pomočnik našega prometnega ministra, Savo Jelić je odpotoval včeraj na Dunaj, da razpravlja o prometnih vprašanjih južne železnice v naši državi. Pri tem se gre baje tudi za nov projekt naše države glede odkupa prog južne železnice v naši državi.

g Izvoz koksa iz Češkoslovaške. Ministrstvo je dovolilo izvoz 10.000 ton koksa za nekatere madžarske tovarne in 4000 ton za Avstrijo in Bolgarijo.

g Trgovska pogodba med Poljsko in Rusijo je bila dne 1. julija podpisana v Bukarešti.

g Predpis za uvoz denarja na Madžarsko. Službeni list pripravi naredbo, glasom katere je potnikom dovoljeno, da nosijo pri potovanju na Madžarsko do 5000 mdž. kron s seboj. (Dosedaj je bilo dovoljeno 10.000). Za večje vsote je potrebno dovoljenje finančnega ministra.

g Sladkor na svetovnem trgu. Češkoslovaška ne more več vzdržati na tržaškem sladkornem trgu konkurence. Zato se ponudba češkoslovaškega sladkorja preneha. Zadnja cena za češkoslovaški sladkor je bila v Trstu 245 lir, toda dobil se je kristalni sladkor v Trstu že po 225 lir 100 kg. Javaslador se je prodajal v Trstu že po 120 lir 100 kg.

g Finančno stanje Avstrije. Avstrijski finančni minister dr. Grimm je podal v narodnem svetu ekspozice, po katerem iznašajo avstrijski državni izdatki 99 milijard, a dohodki samo 48.10 milijard a. kron. Primankljaj znaša torej

51 milijard. Največje izdatke zahtevajo plače državnih namestencev t. j. 28 milijard, potem pa dohodnini države za poenitev živil. Državni dolg Avstrije znaša okoli 120 milijard kron. Promet bankovcev je znašal 15. junija 47.20 milijard kron.

g Modni teden na Dunaju. V času od 4. do 11. septembra se bo vršil na Dunaju modni teden. Natančnejše podatke daje interesentom pripravi odbor: Wien I., Stubenring št. 8.

g Znižanje cirkulacije italijanskih novčanic. Italijanski konzulat v Zagrebu javlja: Cirkulacija novčanic emisijskih bank v Italiji, ki je koncem 1920 znašala 19 milijard 689 milijonov se je znižala sedaj na 17 milijard 970 milijonov.

Ljudska knjižnica

Narodni dom, I. nadst.

posluje ob nedeljah od 1/2 10.—1/2 11. ure in ob četrkih od 1/2 12.—1/2 20. ure

Ne pozabi naročnine!

Zahtevanje o vsaki gostilni „Tabor“.

Glavni urednik: Radivoj Rehar.
Odgovorni urednik: Fran Voglar.

Razpisuje se

meso bančnega ravnatelja ali podravnatelja ter knjigovodje

pri novo ustanovljeni Zadrugi banki d. d. v Ljubljani (Aleksandrova cesta). Ponudbe s pogoji naj se vložijo do 20. julija pri odvetniku dr. D. Majaronu, ki daje tudi ustna pojasnila.

Upravni svet

Leseno pohištvo Železno pohištvo Tapetniško pohištvo

dobro in po ceni v zalogi pohištva

Karol Preis, Maribor

217 10—1 Slomškov trg 6.

Ceniki zastoni!

Ceniki zastoni!

Slavnemu občinstvu naznanjava, da odpreva soboto, dne 16. julija 1921, zopet našo staroznano gostilno

„Rdeči jež“

v Vetrinjski ulici št. 24

ter, hodeva nuditi najboljša izbrana stajerska vina in vedno sveža topla in mrzla jedila. Za društva, roma zasebne družbe je dvorana na razpolago. Za obilen obisk se priporočata

Jurij in Marija Orovics

970 3—1

Ljubljanska kreditna banka

Podružnica v Mariboru

Obrestnje vloge najugodnejše.

Daje vsakovrstne kredite.

Delniška glavnica in rezerve 95.000.000

Izvršuje najkulantnejše vse bančne transakcije.

Centrala v LJUBLJANI. — Podružnice: SPLIT, CELOVEC, SARAJEVO, TRST, GORICA, CELJE, BOROVLJE, PTUJ, BREZICE.